

Обитам България

Магията на Сурва

Когато прочетох в ежедневник краткото съобщение, че снимачен екип от Франция ще идва за традиционната за българските села на 13-ти срещу 14-ти януари Сурва, не ми направи особено впечатление - та кой ли и откъде ли вече не идва да снима грандиозния Международен фестивал на маскарадните игри в Перник, който се провежда в последната събота и неделя на януари. Както и предхождащата я Сурва в околните села. Но усетих позабравена тръпка, когато разбрах, че ще е в Лесковец - селото на моите деди. В съзнанието ми изплува спомен за буен до небесата огън, за грохот от звънци и хлопатари, за рогати причудливи маски, които избледняваше бавно и дни и нощи не ме напускаше. Светъл спомен. Сякаш действително тези магически създания бяха прогонвали зли духове и тъмни сили.

Отидох, приготвил фотоапарат. И бях омагьосан.

Огнят от подпрени един в друг почти четириметрови стволоче на изсъхнали белоборови дървета сякаш изригна, хвърляйки в мрака хиляди едри искри, озаряващи центъра на селото и събралото се множество, та даже и небето.

Отгоре по пътя се зачу пронизително изсвирване като от съдийска свирка и веднага след нея - приглушен звън от десетки или стотици хлопци, засилващ се в тъмнината с ритъма на думкане на тъпан. Зададе са кукерската група на с. Лесковец.

Отдолу на пътя, почти на същото - около стотина метра, разстояние, и почти едновременно с първата свирка се чу друга, последвана от боботене като от приближаващ се порой. Запристъпва групата на гостите от с. Богданов дол. В началото се виждаха само огнените езици на факлите и се чуваше все по-мощният грохот на звънци и хлопатари.

Малко стряскащо си бе как тъмнината - и отляво, и отдясно, се разтвори и от нея в ритъма на пронизителни свирки и продънващи слуха тъпанци заизлизаха тресящи се козини и страшни маски. Водачите, т.нар. бюлюкбашии, на Лесковец - дама, наследила от дядо си сабята, на Богданов дол - пристегнат във воеводските одежди мъж, доближиха групите и започнаха надпреварата - от коя група ще се чуе по-голям грохот с един, втори или трети ритъм. Тъпанът ритмуваше подскачанията „дум-дум“, „дум-дум“, „дум-дум-дум-дум“. В един момент и двете групи - общо почти стотина души с по осем-десет малки и големи хлопци, заиграха.

Никои от присъстващите, вече и да искаше, дума не можеше да си размени и чуе. Всичко наоколо стана звън и грохот. Селото кънтеше на километри. Та как няма да избягат злите духове! А тъмнината? Тя просто се разтвори и засия по-силно от огъня, засия с просветналите души на хората. Засия със силата, набрана не с години, а с десетилетия и векове. С мечтата на поколенията кукери, стягащи телата си под десеткикилограмовите маски, звънци и кожени дрехи, в името на възтърже-ствуването на доброто и благоденствието.

Борис ГОСПОДИНОВ

